

Мордань Є. Ю. Бізнес-ангели як форма фінансування інвестиційних проектів / Є. Ю. Мордань, Д.С. Петрик // Сучасний стан та перспективи розвитку економіки, обліку, менеджменту, фінансів і права : збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 26 січня 2019 року). Ч 1. – Полтава: Центр фінансово-економічних наукових досліджень, 2019. – С. 17-18.

Інновації та інвестиційна діяльність

УДК 658.586

Мордань Є.Ю., к. е. н., старший викладач
кафедри фінанси, банківська справа та страхування

Петрик Д.С., студентка
Сумський державний університет

БІЗНЕС-АНГЕЛИ ЯК ФОРМА ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Термін «бізнес-ангели» зараз широко використовується в підприємницькому середовищі і є досить розповсюдженим по всьому світу. Сьогодні будь-який початківець-стартапер, який хоче втілити свої ідеї в життя, мріє отримати бізнес-ангела. Проте, щоб детально розкрити дану тему, необхідно з'ясувати, хто такі бізнес-ангели і чому вони одержали саме таку назву.

Бізнес-ангели, або ще їх називають «неформальними інвесторами» – це такі приватні особи, які інвестують кошти в проекти, або в маловідомі молоді компанії, зазвичай, на ранніх стадіях їх розвитку, оскільки на початковому етапі таким компаніям взяти гроші на розвиток і зацікавити серйозні інвестиційні фонди досить проблематично. Саме тому, таких інвесторів, що вкладають кошти в ризикові проекти називають бізнес-ангелами [1].

Перші бізнес-ангели з'явилися на початку 20-го століття в Америці. У Нью-Йорку в той час так називали багатих шанувальників театрального мистецтва, які вкладали свої кошти в вистави та постановки. Така справа була досить ризикованою, оскільки повернути кошти і при цьому отримати прибуток такі інвестори могли лише у разі успіху вистави серед глядачів. У бізнес

середовищі цей термін почав використовуватися в 70-х роках по відношенню до приватних інвесторів, які вкладали кошти в проекти на етапі зародження [5].

Бізнес-ангели вкладають власні кошти у перспективні проекти, саме це їх відрізняє від венчурних інвесторів, які в більшості випадків розпоряджаються чужим капіталом. Взамін вони отримують частку в компанії або навіть і контрольний пакет акцій.

Основними мотивами бізнес-ангелів є отримання прибутку в розмірі різниці між кінцевою вартістю компанії та початковими вкладками в її розвиток.

Не завжди вкладені кошти бізнес-ангелів в реалізацію певного проекту дають бажаний результат. З цієї причини такі інвестори диверсифікують свої ризики, вкладаючи кошти не в один проект, а одразу в декілька.

Статистика свідчить, що середній вік бізнес-ангелів складає від 45 до 65 років, 99% це чоловіки і кожний п'ятий з них – мільйонер. Середній розмір інвестицій складає 70-150 тис. дол., інвестують 80% проектів на початкових стадіях, також в одного проекту може бути, як один, так і декілька бізнес-ангелів [3].

Крім власних коштів, «неформальні інвестори» можуть привносити в проекти свої знання, досвід, вміння, а також ділові контакти. Оскільки, вони зацікавлені в успішній реалізації проекту, то вони готові ділитися власним досвідом, допомагати порадою у веденні підприємницької діяльності.

Найбільш вдалим проектами, що були втілені за допомогою бізнес-ангелів є Google, Apple, Amazon.com. У результаті реалізації цих проектів, прибуток бізнес-ангелів перевищив початкові інвестиції більш ніж у 1000 разів. І саме ці проекти з ризикових та дуже сумнівних, на початкових етапах, стали сьогодні всесвітньо відомими.

Найбільша європейська мережа ангелів European Business Angel Network (EBAN) складається з 62 асоціацій інвесторів в 22 країнах Європи. Щодо України, то тут цей вид діяльності не є популярним і з'явився не так вже й давно. Єдиним об'єднанням приватних і корпоративних інвесторів з усіх регіонів України є Асоціація приватних інвесторів України. До цієї асоціації входить

приблизно 50 чоловік, але, за даними експертів, приватних інвесторів в Україні значно більше, оскільки значна їх кількість провадить свою діяльність у статусі аноніма. Така ситуація ускладнює підприємцеві пошук потенційних інвесторів. Хоча, з іншого боку, самі бізнес-ангели скаржаться на неефективність існуючих джерел інформації [2]. Адже, якщо б у них була ефективна база даних, то вони могли б профінансувати більшу кількість проектів. Єдиним вирішенням цієї проблеми є створення бази чи мережі бізнес-ангелів, в якій підприємці можуть розміщати свої ідеї і проекти, при цьому презентуючи їх не лише одному інвестору, а взагалі усім, а інвестори, з-поміж усіх запропонованих проектів, вибирати найбільш привабливі для них. Подібна система працює в США, Великобританії, Німеччині і навіть у Росії [4].

Щодо України, то бізнес-ангели не готові фінансувати ризикові проекти, тому вітчизняним підприємцям-початківцям залишається два шляхи: перший – це чекати масового приходу в Україну іноземних венчурних фондів, які дійсно надають перевагу нестандартним ідеям, або ж другий – звертатися за стартовим капіталом до банку, притягуючи приватного інвестора вже на «безризиковому» етапі. Але основною перевагою бізнес-ангелів перед традиційними банківськими кредитами є те, що приватні інвестори готові ризикувати, на відміну від банку, вони можуть надати кредит як на розвиток бізнесу, так і на його відкриття, а також брати, безпосередньо, участь у веденні бізнесу, надаючи консультації і підтримку.

Отже, Україні буде доцільно створити потужну мережу бізнес-ангелів для того, щоб залучити інвестиції у всі можливі види бізнесу, що, в свою чергу, дасть поштовх і допоможе підняти країну з кризи та вивести на приблизно однаковий рівень розвитку з провідними країнами світу. Основною метою вітчизняного законодавства має стати створення чітких, регламентованих, стимулюючих умов діяльності бізнес-ангелів в Україні з метою їх подальшого ефективного залучення в інвестиційну сферу. Грамотне державне регулювання має сприяти покращенню інвестиційного клімату в Україні, зростанню привабливості вітчизняних інноваційних проектів для українських та іноземних інвесторів

шляхом впровадження гнучкої системи податкових, фінансових і митних пільг та гарантій. Правильно організована як на законодавчому, так і на управлінському рівні діяльність приватних інвесторів стане великим кроком на шляху підтримки малого бізнесу та малим, але вагомим кроком на шляху становлення в Україні економіки інноваційного типу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. О.В. Уляницька, Т.В. Ярошенко: «Бізнес-ангели як альтернативна форма фінансування підприємницького сектору в Україні» // Електронний ресурс: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mre/2009_2/1.2.2.pdf.
2. Хіпл Б. Бізнес ангели [Електронний ресурс] / Б. Хіпл, Д. Пауер // Ексмо. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: http://toplutsk.com/bookcatalog-book_100.html.
3. Неформальний ринок венчурного капіталу: бізнес ангели [Електронний ресурс]. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.business-angels.narod.ru/>.
4. Як приймати інвестиційні рішення? [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.management.com.ua/>.
5. Хто такі бізнес ангели? [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://bestinvestpro.com/uk/xto-taki-biznes-angeli/>